

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten- , och gruvbranschen, lägesbild 2022–2023

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild över kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande inom sitt område. Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons, bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI. Uppgifterna om utförda studieprestationer 2022 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2023. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer 2023 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2024. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi. De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehanteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI och då syns uppgifterna i statistiken som "inga uppgifter"/"har inte meddelats". De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2022 eller 2023 som tillställts kommissionen. Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

	2022	2023	2022	2023
Avläggande av examina och examensdelar	hel examen	hel examen	examensdelar	examensdelar
Grundexamen inom gruvbranschen	48	38	506	449
Kompetensområdet för gruvarbete	9	22		
Kompetensområdet för anrikning	6	14		
Inga uppgifter	33	2		
Grundexamen inom lantmäteribranschen	56	69	555	637
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	2250	2260	26621	26699
Kompetensområdet för husbyggnad	1769	1797		
Kompetensområdet för stenbranschen	13	4		
Kompetensområdet för markanläggning	22	11		
Kompetensområdet för schaktningsmaskintransport	417	422		
Två kompetensområden	1	2		
Inga uppgifter	28	24		
Yrkesexamen inom dykbranschen	15	8	82	57
Yrkesexamen inom gruvbranschen	11	40	67	88
Kompetensområdet för underjordsbrytning	0	0		
Kompetensområdet för dagbrytning	9	40		
Inga uppgifter	2	0		
Yrkesexamen inom stenbranschen	14	5	38	14
Kompetensområdet för stenbrytning	0	0		
Kompetensområdet för montering	11	0		
Kompetensområdet för förädling	3	5		
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	16	21	53	62

Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	131	161	924	1036
Kompetensområdet för användning av anläggningsmaskiner	29	32		
Kompetensområdet för berganläggning	2	11		
Kompetensområdet för asfaltering	12	16		
Kompetensområdet för miljöarbeten	4	2		
Kompetensområdet för nätanläggning	17	21		
Kompetensområdet för transporter inom infrastrukturuområdet	5	4		
Kompetensområdet för grundläggning	1	5		
Kompetensområdet för underhåll av trafikområden	5	0		
Kompetensområdet för fordonskrantransport	5	8		
Inga uppgifter	51	62		
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	50	39	208	164
Totalt	2591	2641	29054	29206

Utveckling av antalet examina och examensdelar

Hela examensprestationer	hel examen		förändrings-%
	2022	2023	
Grundexamen inom gruvbranschen	48	38	-21 %
Grundexamen inom lantmäteribranschen	56	69	23 %
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	2250	2260	0,4 %
Yrkesexamen inom dykbranschen	15	8	-47 %
Yrkesexamen inom gruvbranschen	11	40	264 %
Yrkesexamen inom stenbranschen	14	5	-64 %
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	16	21	31 %
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	131	161	23 %
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	50	39	-22 %

Examensdelsprestationer	examensdelar		förändrings-%
	2022	2023	
Grundexamen inom gruvbranschen	506	449	-11 %
Grundexamen inom lantmäteribranschen	555	637	15 %
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	26621	26699	0,3 %
Yrkesexamen inom dykbranschen	82	57	-30,5 %
Yrkesexamen inom gruvbranschen	67	88	31 %
Yrkesexamen inom stenbranschen	38	14	-63 %
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	53	62	17 %
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	924	1036	12 %
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	208	164	-21 %

Examensdelar som mål/hel examen som mål

Hel examen som mål (enligt examensdel)	2022	2023	förändrings-%
Grundexamen inom gruvbranschen	493	434	-12 %
Grundexamen inom lantmäteribranschen	550	623	13 %

Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	24826	24750	-0,3 %
Yrkesexamen inom dykbranschen	68	46	-32 %
Yrkesexamen inom gruvbranschen	67	80	19 %
Yrkesexamen inom stenbranschen	32	12	-62,5 %
Yrkesexamen inom lantmäteri-branschen	52	62	19 %
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	528	644	22 %
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	198	164	-17 %

Examensdelar som mål (enligt examensdel)	2022	2023	förändrings-%
Grundexamen inom gruvbranschen	13	15	15 %
Grundexamen inom lantmäteri-branschen	5	14	180 %
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	1795	1949	9 %
Yrkesexamen inom dykbranschen	14	11	-21 %
Yrkesexamen inom gruvbranschen	0	8	
Yrkesexamen inom stenbranschen	6	2	-67 %
Yrkesexamen inom lantmäteri-branschen	1	0	-100 %
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	396	392	-1 %
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	10	0	-100 %

Reflektioner

Utveckling av antalet examina och examensdelar

Över 90 procent har strävat efter att avlägga hela examen. Examensdelarna Fordonskranförarens basfärdigheter och Användning av lastkran i monteringsarbete avläggs nästan alltid enbart som en eller flera examensdelar på grund av att dessa examensdelar ger behörighet att använda ifrågavarande maskiner. I yrkesexamen inom markanläggningsbranschen kan man se en ökning i antalet examina och examensdelar som avlagts.

Anordnande av examina

Anordnartillstånd / Aktiva utbildningsanordnare *

Examen	Anordnartillstånd 2022	Anordnartillstånd 2023	Aktiva anordnare 2022	Aktiva anordnare 2023
Grundexamen inom gruvbranschen	48	48	4	4
Grundexamen inom lantmäteri-branschen	53	53	6	5
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	55	55	50	50
Yrkesexamen inom dykbranschen	1	1	1	1
Yrkesexamen inom gruvbranschen	5	5	4	3
Yrkesexamen inom stenbranschen	7	7	3	1
Yrkesexamen inom lantmäteri-branschen	5	5	1	3
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	23	23	19	21
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	15	15	11	11

Reflektioner

Förändringar i antalet tillstånd för anordnande av examen / Anordnande av examina och fördelning av avläggandet av examina/examensdelar mellan utbildningsanordnare

Arbetslivskommissionen uttryckte oro över detta. Det finns fler anordnartillstånd för grundexamina inom gruvbranschen och lantmäteri-branschen än det finns aktiva anordnare.

Examens-/examensdelsprestationerna fördelas på ett omfattande sätt mellan utbildningsanordnarna. Det finns inga betydande skillnader. Det ordnas många utbildningar inom gruvbranschen i Norra Finland, eftersom det finns gruvor där.

Examensanordnandets geografiska och språkliga täckning

I grundexamen inom lantmäteri-branschen ordnas 2 procent av examina på svenska, och i grundexamen inom byggnadsbranschen ordnas 4 procent på svenska. 100 procent av yrkes- och specialyrkesexamina ordnas på finska. Den geografiska täckningen är god. Det ordnas examina i hela landet.

Kvalitet på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Fördelning av platserna för yrkesprov 2022

Examen	arbetsplats	läroanstalt	arbetsplats och läroanstalt	inga uppgifter
Grundexamen inom gruvbranschen	19 %	38 %	13 %	30 %
Grundexamen inom lantmäteri-branschen	32 %	18 %	4 %	45 %
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	50 %	28 %	6 %	16 %
Yrkesexamen inom dykbranschen		100 %		
Yrkesexamen inom gruvbranschen	28 %			72 %
Yrkesexamen inom stenbranschen	92 %		3 %	5 %
Yrkesexamen inom lantmäteri-branschen	94 %	6 %		
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	78 %	4 %	2 %	17 %
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	45 %	0,5 %	1 %	54 %

Fördelning av platserna för yrkesprov 2023

Examen	arbetsplats	läroanstalt	arbetsplats och läroanstalt	inga uppgifter
Grundexamen inom gruvbranschen	31 %	30 %	26 %	13 %
Grundexamen inom lantmäteri-branschen	56 %	29 %	6 %	10 %
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	55 %	25 %	6 %	13 %
Yrkesexamen inom dykbranschen	-	98 %	-	2 %
Yrkesexamen inom gruvbranschen	44 %	-	-	56 %
Yrkesexamen inom stenbranschen	100 %	-	-	-
Yrkesexamen inom lantmäteri-branschen	97 %	2 %	-	2 %
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	94 %	1 %	1 %	5 %
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	70 %	-	1 %	29 %

Förverkligande av tvåpartsbedömningen av yrkesinriktade examensdelar i bedömningen 2022 och 2023*

Examen	lärare och representant för arbetslivet 2022	lärare och representant för arbetslivet 2023	inga uppgifter 2022	inga uppgifter 2023
Grundexamen inom gruvbranschen	48 %	34 %	7 %	8 %
Grundexamen inom lantmäteribranschen	57 %	68 %	9 %	5 %
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	57 %	64 %	7,5 %	6 %
Yrkesexamen inom dykbranschen	1 %	3,5 %	-	-
Yrkesexamen inom gruvbranschen	97 %	100 %	3 %	
Yrkesexamen inom stenbranschen	74 %	100 %	5 %	
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	100 %	98 %	-	2 %
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	90 %	95 %	7 %	3 %
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	81 %	76 %	16 %	23 %

**i siffrorna ingår inte de gemensamma examensdelarna och deras delområden eller erkända examensdelar*

Medeltal för studeranderesponden* (avslutande enkät)

Examen	medeltal för yrkesprov 2022	medeltal för yrkesprov 2023	medeltal för alla frågegrupper 2022	medeltal för alla frågegrupper 2023
Grundexamen inom gruvbranschen	4,2	4,3	4,0	4,1
Grundexamen inom lantmäteribranschen	4,7	4,6	4,3	4,3
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	4,3	4,4	4,1	4,1
Yrkesexamen inom dykbranschen	4,3	-	4,1	-
Yrkesexamen inom gruvbranschen	-	4,2	-	3,5
Yrkesexamen inom stenbranschen	-	-	-	-
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	4,9	4,9	4,4	4,2
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	4,6	4,7	4,3	4,4
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	4,7	4,7	4,3	4,4

** Bedömningsskala 1–5*

Arbetsplatsenkät 2022–2023*

Examen	medeltal 2022	medeltal 2023
Grundexamen inom gruvbranschen	3,4	4,2
Grundexamen inom lantmäteribranschen	4,3	4,3
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	4,0	3,9
Yrkesexamen inom dykbranschen	-	-
Yrkesexamen inom gruvbranschen	-	3,5
Yrkesexamen inom stenbranschen	5,0	4,3
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	4,6	4,9

Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	4,2	4,5
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	3,9	3,4

* *Bedömningsskala 1–5*

Enkät för arbetsplatshandledare 2022–2023*

Examen	medeltal 2022	medeltal 2023
Grundexamen inom gruvbranschen	3,4	3,9
Grundexamen inom lantmäteribranschen	4,3	4,2
Grundexamen inom byggnadsbranschen (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)	4,0	4,0
Yrkesexamen inom dykbranschen	-	4,8
Yrkesexamen inom gruvbranschen	3,5	4,4
Yrkesexamen inom stenbranschen	4,7	4,8
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	4,7	4,2
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	4,5	4,5
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	4,1	-

* *Bedömningsskala 1–5*

Reflektioner

Respons från studerande och arbetslivet

Utifrån arbetslivsrespons i arbetsplatshandledarenkäten har arbetslivskommissionen gjort observationer om att arbetsplatshandledningen fungerar bra i stora företag, men att arbetsplatshandledning är mer utmanande i mindre företag.

Förverkligande av tvåpartsbedömningen

Inom dykbranschen har tvåpartsbedömningen, där läraren och en representant för arbetsgivaren/arbetslivet har fattat beslut om bedömningen, förverkligats mycket dåligt. Kan detta antyda att bedömningarna av yrkesexamen inom dykbranschen i huvudsak görs vid läroanstalten?

Fördelning av platserna för yrkesprov

Det finns fortfarande problem med statistikföringen. Statistiken visar att andelen Inga uppgifter fortfarande är stor i grund- och yrkesexamen inom gruvbranschen, grundexamen inom lantmäteribranschen och specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen.

Miljöer för yrkesprov och deras lämplighet för påvisande av kunnande, Motiveringar till ordnande av yrkesprov på läroanstalter

Det är inte möjligt att göra de saker som bedöms i yrkesprovet i arbetsplatsförhållanden, eller så kan man bli tvungen att vänta orimligt länge på yrkesprovet, till exempel påvisande av kompetens i anslutning till underhåll. Komplettering av yrkesprov vid läroanstalten kan bli aktuellt om anordnandet av examina avbryts på arbetsplatsen. Det kan vara svårt att ordna yrkesprov på arbetsplatsen av tidtabellsskäl, så provet ordnas vid läroanstalten. Arbetslivskommissionen anser det viktigt att tvåpartsbedömning förverkligas på arbetsplatsen. Inom dykbranschen har tvåpartsbedömningen, där läraren och en representant för arbetsgivaren/arbetslivet har fattat beslut om bedömningen, förverkligats mycket dåligt. Kan detta antyda att yrkesexamina inom dykbranschen huvudsakligen avläggs vid läroanstalten?

Generaliseringar om rättelseyrkanden

Arbetslivskommissionen har inte behandlat ett enda rättelseyrkande under 2022–2023.

Situationen gällande planer för bedömning av kunnande

Planerna för bedömning av kunnande har utarbetats examensspecifikt och enligt instruktionerna.

Förverkligande av personlig tillämpning i praktiken

Personlig tillämpning har genomförts väl under besöken.

Utvecklingsobjekt i anordnarnas verksamhet enligt kommissionen

Intensivt arbetslivssamarbete samt dokumentering av yrkesprov.

Sträva efter att integrera de gemensamma examensdelarna i de yrkesinriktade examensdelarnas yrkesprov.

En god dokumentering av yrkesprov, bland annat en skriftlig sammanfattning av de utförarspecifika bedömningarna.

Läroanstalten har ett omfattande nätverk av arbetsplatser.

Examensgrundernas och examensstrukturens funktion

Reflektioner

Examensgrundernas överensstämmelse med arbetslivet och erfarenheter av examensgrundernas funktion

Arbetslivsbehoven tillgodoses väl i examensgrunderna. Det finns tillräckligt med valbara alternativ.

Utbildningsinnehållet bör koncentreras mer till de ämnen som behövs i den aktuella examen. Andelen

allmänbildande ämnen bör minskas. Utbildningstiderna bör förkortas särskilt för examina på andra stadiet.